

ԵՎՐԱՍԻԱԿԱՆ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ ԲԱՐՁՐԱԳՈՒՅՆ ԽՈՐՀՈՒՐԴ

ՈՐՈՇՈՒՄ

26 դեկտեմբերի 2016 թվականի

թիվ 24

քաղ. Սանկտ Պետերբուրգ

Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման ու գործունեության կարգավորման կանոնները հաստատելու մասին

«Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության ու ներդրումների իրականացման մասին» արձանագրության («Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրի թիվ 16 հավելված) 61-րդ կետին համապատասխան՝ Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհուրդը **որոշեց**.

1. Հաստատել կից ներկայացվող՝ Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման ու գործունեության կարգավորման կանոնները:

2. Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովին՝ մոնիթորինգի արդյունքներով, այդ թվում՝ հաշվի առնելով Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման ու գործունեության կարգավորման կանոններով նախատեսված դրույթների իրագործման արդյունքների վերաբերյալ՝ Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների կողմից ներկայացվող տեղեկությունները,

երկու տարին առնվազն 1 անգամ տեղեկացնել Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդին անդամ պետությունների կողմից դրանց կատարման մասին:

Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի անդամներ՝

Հայաստանի	Բելառուսի	Ղազախստանի	Ղրղզստանի	Ռուսաստանի
Հանրապետությունից՝	Հանրապետությունից՝	Հանրապետությունից՝	Հանրապետությունից՝	Ռաշնությունից՝

ՀԱՍՏԱՏՎԱԾ ԵՆ

Եվրասիական տնտեսական
բարձրագույն խորհրդի 2016 թվականի
դեկտեմբերի 26-ի թիվ 24 որոշմամբ

ԿԱՆՈՆՆԵՐ

ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման ու գործունեության կարգավորման

I. Ընդհանուր դրույթներ

1. Սույն Կանոնները մշակվել են «Եվրասիական տնտեսական միության մասին» 2014 թվականի մայիսի 29-ի պայմանագրի (այսուհետ՝ «Միության մասին» պայմանագիր) XV բաժնի եւ «Ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության եւ ներդրումների իրականացման մասին» արձանագրության (Միության մասին պայմանագրի թիվ 16 հավելված) (այսուհետ՝ Արձանագրություն) իրագործման նպատակով:

2. Սույն Կանոնները նախատեսված են ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման ու գործունեության կարգավորման ժամանակ, ինչպես նաև ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման ու գործունեության ազատականացման ընթացքում իրավասու մարմինների կառավարման համար՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման ու ներդրումների իրականացման ազատությունն ապահովելու նպատակով:

Իրավասու մարմիններն առաջնորդվում են սույն Կանոններով՝ առանց խախտելու «Միության մասին» պայմանագրի 65-րդ հոդվածի 4-րդ, 6-րդ եւ 7-րդ կետերի, Արձանագրության 15 - 17-րդ, 23-րդ, 26-րդ, 28-րդ, 31-րդ, 33-րդ եւ 35-րդ կետերի դրույթները:

«Միության մասին» պայմանագրի XVI բաժնով կարգավորվող ֆինանսական ծառայությունների վրա տարածվում են հատուկ կանոնները, որոնք մշակվել են Եվրասիական տնտեսական միության անդամ պետությունների (այսուհետ համապատասխանաբար՝ Միություն, անդամ պետություններ) համապատասխան մարմինների կողմից՝ «Ֆինանսական ծառայությունների մասին» արձանագրության («Միության մասին» պայմանագրի թիվ 17 հավելված) 15-րդ կետին համապատասխան:

3. Սույն Կանոնների նպատակներով օգտագործվում են հիմնական հասկացություններ, որոնք ունեն հետեւյալ իմաստը՝

«կարգավորման հասցեատերեր»՝ անդամ պետությունների այն անձինք, որոնք իրականացնում են (մտադիր են իրականացնել) ծառայությունների տրամադրում եւ ստացում (սպառում), հիմնադրում, գործունեություն եւ (կամ) գործողություններ անդամ պետությունների տարածքներում.

«մեկ պատուհան»՝ իրավասու մարմնի եւ դիմումատուի միջեւ փոխգործակցության համակարգ, որը դիմումատուին թույլ է տալիս ստանդարտացված փաստաթղթերը մեկ անգամ ներկայացնել (ուղարկել), այդ թվում՝ էլեկտրոնային եղանակով թույլտվության ընթացակարգի իրականացումն ապահովող՝ անդամ պետության պետական տեղեկատվական համակարգի (միասնական անցման ուղի) միջոցով.

«դիմումատու»՝ անձ, որը հավակնում է ծառայությունների առետրի, հիմնադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրավունքի հաստատմանը (հաստատում է իր իրավունքը), այդ թվում՝ թույլտվություն ստանալու կամ ծանուցում (դիմում, ծանուցագիր եւ այլն) ուղարկելու միջոցով.

«չարդարացված խոչընդոտներ (սահմանափակումներ)»՝ պարտադիր պահանջներ եւ (կամ) ընթացակարգեր, որոնք հանգեցնում են ավելի մեծ տնտեսական ծախքերի, քան անհրաժեշտ է կարգավորման նպատակներին հասնելու համար՝ ներառյալ տրամադրվող ծառայությունների անվտանգության ու որակի, իրականացվող գործունեության եւ (կամ) գործողությունների անվտանգության

ապահովման նպատակները՝ հաշվի առնելով սոցիալ-տնտեսական հետեւանքները եւ համապատասխան կարգավորումն իրականացնող անդամ պետության բյուջետային համակարգի բյուջեների համար հետեւանքները.

«կարգավորում»՝ իրավասու մարմինների կողմից կարգավորման հասցեատերերի նկատմամբ ձեռնարկվող եւ կիրառվող միջոցների համակարգ, որը, ի թիվս այլոց, իր մեջ ներառում է հետեւյալ կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը՝

կարգավորման հասցեատերերին, տրամադրվող եւ (կամ) ստացվող (սպառվող) ծառայություններին, հիմնադրմանը, գործունեությանը եւ (կամ) գործողություններին ներկայացվող պարտադիր պահանջներ.

թույլտվության, ծանուցման եւ հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգեր.

պարտադիր պահանջները խախտած անձանց վրա ներգործության միջոցներ:

Սույն Կանոններում մյուս հասկացությունները կիրառվում են «Միության մասին» պայմանագրի XV բաժնով եւ Արձանագրությամբ սահմանված իմաստներով:

4. Կարգավորումն իրականացվում է իրավասու մարմինների կողմից սույն Կանոններին համապատասխան՝ «Միության մասին» պայմանագրով, Միության իրավունքի մաս կազմող այլ միջազգային պայմանագրերով եւ ակտերով ու անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանված նպատակներին հասնելու համար:

5. Սույն Կանոնները կիրառելիս իրավասու մարմինները հաշվի են առնում Եվրասիական տնտեսական հանձնաժողովի (այսուհետ՝ Հանձնաժողով)՝ սույն Կանոնների 57-րդ կետում նշված առաջարկությունները եւ (կամ) այն միջազգային կազմակերպությունների միջազգային ստանդարտները, որոնց անդամակցելը հասանելի է բոլոր անդամ պետություններին, այդ թվում՝ ըստ ցանկի՝ հավելվածի համաձայն:

II. Կարգավորման սկզբունքները

6. Կարգավորման հիմնական սկզբունքներն են՝

ա) օրինականություն՝ իրավասու մարմինները (դրանց պաշտոնատար անձինք) սահմանում եւ կիրառում են կարգավորող պահանջներ եւ (կամ) ընթացակարգեր, ինչպես նաեւ իրականացնում են ցանկացած գործողություններ՝ Միության իրավունքի մաս կազմող միջազգային պայմանագրերի եւ ակտերի ու անդամ պետությունների օրենսդրության դրույթներին համապատասխան եւ միայն նշված դրույթներով նախատեսված դեպքերում.

բ) թափանցիկություն՝ իրավասու մարմիններն ապահովում են անդամ պետությունների նորմատիվ իրավական ակտերի (այսուհետ՝ նորմատիվ իրավական ակտեր) (ներառյալ դրանց նախագծերը) թափանցիկությունն ու հասանելիությունը.

գ) համաչափություն՝ կարգավորող պահանջներ եւ (կամ) ընթացակարգեր սահմանելիս եւ կիրառելիս իրավասու մարմինները (դրանց պաշտոնատար անձինք) ապահովում են կարգավորման նպատակներին հասնելը՝ ծառայությունների առևտրի, հիմնադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների ազատության նվազագույն սահմանափակման միջոցով.

դ) կարգավորման որոշակիություն՝ բոլոր կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը պետք է հասկանալի (միանշանակ) լինեն: Պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը սահմանող անդամ պետությունների օրենսդրության նորմերը միանշանակ չլինելու դեպքում կարգավորման, ինչպես նաեւ առաջացած վեճերի ուսումնասիրման եւ լուծման ժամանակ այդ նորմերը մեկնաբանվում եւ որոշումներն ընդունվում են կարգավորման հասցեատերերի օգտին:

III. Նորմատիվ իրավական ակտերում կարգավորող պահանջները եւ
(կամ) ընթացակարգերը սահմանելը

7. Կարգավորումը պետք է ապահովի տրամադրվող ծառայությունների անվտանգության ու որակի, ինչպես նաեւ իրականացվող գործունեության եւ (կամ) գործողությունների անվտանգության բավարար մակարդակ՝ կարգավորման հասցեատերերի օբյեկտիվորեն անհրաժեշտ նվազագույն բեռնվածության պայմաններում՝ հաշվի առնելով սոցիալ-տնտեսական հետեւանքները եւ համապատասխան կարգավորումն իրականացնող անդամ պետության բյուջետային համակարգի բյուջեների համար հետեւանքները:

8. Կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը նախատեսող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի նախնական հրապարակման եւ գնահատման կարգը նորմաստեղծ գործընթացի շրջանակներում սահմանվում է անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան՝ հաշվի առնելով Արձանագրության 61-րդ կետով նախատեսված չափանիշները:

9. Կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը սահմանող նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի գնահատումն իրականացվում է սույն Կանոնների 6-րդ կետով նախատեսված սկզբունքներին համապատասխան, այդ թվում՝ հետեւյալի վերլուծության հիման վրա՝

ա) խնդիրը, որի լուծմանն ուղղված է նորմատիվ իրավական ակտի նախագիծը, այդ նորմատիվ իրավական ակտի նախագծի ընդունման ու կիրառման նպատակները, ինչպես նաեւ այն անձանց խումբը (խմբերը), որոնց շահերի պաշտպանությանն այն ուղղված է.

բ) կարգավորման հասցեատերերի շրջանակը՝ ներառյալ տնտեսավարող սուբյեկտները, ինչպես նաեւ այն ազդեցությունը, որը թողնվելու է նրանց վրա՝ նորմատիվ իրավական ակտի ընդունման հետ կապված.

գ) կարգավորման հասցեատերերի համար սահմանվող պահանջների (վարքագծի պարտադիր կանոնների) բովանդակությունը.

դ) խնդրի լուծման եւ նորմատիվ իրավական ակտի ընդունման նպատակին հասնելու մեխանիզմը (նորմատիվ իրավական ակտի նախագծի դրույթների եւ լուծվող խնդրի միջեւ փոխկապակցվածության նկարագրությունը)։

ե) նորմատիվ իրավական ակտի նախագծով առաջարկվող կարգավորման այլընտրանքի մասին տեղեկությունները։

զ) նորմատիվ իրավական ակտի նախագծով առաջարկվող կարգավորման համաչափությունը այն պահանջներին, որոնք անհրաժեշտ են տրամադրվող ծառայությունների անվտանգությունն ու որակը, ինչպես նաեւ իրականացվող գործունեության եւ (կամ) գործողությունների անվտանգությունն ապահովելու համար (Արձանագրության 61-րդ կետի 2-րդ ենթակետով նախատեսված չափանիշի կատարման նպատակով)։

է) նորմատիվ իրավական ակտի նախագծում այն դրույթների բացակայությունը, որոնցով սահմանվում են ծառայությունների առեսրի, հիմնադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների այնպիսի սահմանափակումներ, որոնք նախատեսված չեն անդամ պետությունների կողմից պահպանվող՝ գործունեության բոլոր ոլորտների եւ տեսակների նկատմամբ «հորիզոնական» սահմանափակումների ցանկով (Արձանագրության թիվ 2 հավելված) եւ Եվրասիական տնտեսական միության շրջանակներում անդամ պետությունների համար սահմանափակումների, գանձումների, լրացուցիչ պահանջների եւ պայմանների անհատական ազգային ցանկերով, որոնք հաստատվել են Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի 2014 թվականի դեկտեմբերի 23-ի թիվ 112 որոշմամբ։

10. Նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերն անդամ պետությունների՝ այդ ակտերի մշակման համար պատասխանատու պետական մարմինների պաշտոնական կայքերում կամ «Ինտերնետ» տեղեկատվական-հեռահաղորդակցական ցանցում՝ հատուկ ստեղծված կայքերում (այսուհետ համապատասխանաբար՝ Ինտերնետ ցանց, կայքեր), տեղադրելիս ապահովվում է՝

ա) նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի հանրային քննարկում անցկացնելու ժամկետները նշելը (որպես կանոն՝ ժամկետները կազմում են առնվազն 30 օրացույցային օր՝ մինչև նորմատիվ իրավական ակտերի ակնկալվող ընդունման օրը)։

բ) կայքերում սույն Կանոնների 9-րդ կետին համապատասխան՝ նորմատիվ իրավական ակտի նախագծի վերլուծության արդյունքներով անդամ պետության՝ այդ նորմատիվ իրավական ակտի մշակման համար պատասխանատու պետական մարմնի կողմից նախապատրաստված տեղեկատվությունը, ինչպես նաև անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան՝ դրանց նախապատրաստման համար լիազորված մարմինների եզրակացությունները (այսուհետ՝ եզրակացություններ) տեղադրելը։

գ) կայքերում տեղադրված նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի եւ եզրակացությունների հասանելիությունը բոլոր շահագրգիռ անձանց համար։

դ) շահագրգիռ անձանց կողմից նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի վերաբերյալ դիտողությունները, մեկնաբանությունները եւ առաջարկները կայքերի օգտագործմամբ՝ գրավոր կամ էլեկտրոնային փոստով (ընտրողաբար) ներկայացնելու հնարավորությունը։

ե) հանրային քննարկման ընթացքում շահագրգիռ անձանց կողմից ներկայացված՝ նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի վերաբերյալ դիտողությունների, մեկնաբանությունների եւ առաջարկների վերաբերյալ ամփոփ տեղեկատվությունը կայքերում տեղադրելը։

զ) շահագրգիռ անձանց կողմից ներկայացված՝ նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի վերաբերյալ դիտողությունների եւ առաջարկների հաշվառման կամ դրանց մերժման հիմքերի մասին կայքերում տեղեկացնելը։

11. Իրավասու մարմիններն ապահովում են ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերի թափանցիկությունը (բաց եւ հասանելի լինելը)՝ պաշտոնական աղբյուրներում, իսկ, հնարավորության դեպքում, նաև կայքերում դրանք հրապարակելու միջոցով՝ պահպանելով հետեւյալ պայմանները՝

ա) կարգավորման հասցեատերերի համար այդ ակտերին ծանոթանալու հնարավորության ապահովումը.

բ) այդ ակտերի հրապարակումն իրավական որոշակիությունն ու կարգավորման հասցեատերերի հիմնավորված ապաստումներն ապահովող ժամկետում, բայց ցանկացած դեպքում՝ դրանք ուժի մեջ մտնելու (գործողության մեջ դրվելու) օրվանից առաջ.

գ) այդ ակտերի հրապարակումը դրանց ընդունման եւ կիրառման նպատակների բացատրությամբ ուղեկցելը:

12. Անդամ պետությունների օրենսդրությանը համապատասխան՝ շահագրգիռ անձանց տրամադրվում են ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերի եւ նորմատիվ իրավական ակտերի նախագծերի դրույթների պարզաբանումներ հետեւյալ եղանակներով՝

ա) ցանկացած շահագրգիռ անձանց՝ ընդունված նորմատիվ իրավական ակտերի (դրանց նախագծերի) վերաբերյալ հարցումներին գրավոր եւ (կամ) էլեկտրոնային եղանակով պատասխանների տրամադրումն ապահովող մեխանիզմի ստեղծում.

բ) անդամ պետության անձանց, այլ անդամ պետությունների անձանց դիմումների համար սահմանված կարգով ուսումնասիրման ապահովում:

13. Գործունեության կոնկրետ տեսակում (գործունեության բնագավառում, ծառայությունների ոլորտում) ծառայությունների առեւտրի, հիմնադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների պայմանների վրա ազդող կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը կարող են փոփոխվել ոչ շուտ, քան գործող կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը սահմանվելուց 1 տարի հետո, եւ միայն դրանց փոփոխման հիմնավորված անհրաժեշտության առկայության դեպքում:

Գործող կարգավորող պահանջների եւ (կամ) ընթացակարգերի փոփոխության դեպքում այդ պահանջների եւ (կամ) ընթացակարգերի

գործողության սկիզբը պետք է սահմանվի ողջամիտ ժամկետում, որն անհրաժեշտ է անդամ պետությունների անձանց՝ փոփոխված պահանջներին եւ (կամ) ընթացակարգերին համապատասխան ծառայությունների առեւտրին, հիմնադրմանը, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացմանը նախապատրաստվելու համար:

Սույն կետի դրույթները չեն տարածվում «Միության մասին» պայմանագրի 65-րդ հոդվածի 6-րդ կետով սահմանված պահանջների վրա, ինչպես նաեւ անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրերով, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով, Միության մարմինների որոշումներով եւ կարգավորման հասցեատերերի իրավական կարգավիճակի բարելավմանն ուղղված ակտերով սահմանված պահանջների վրա:

Սույն կետի դրույթները կիրառվում են՝ առանց խախտելու Արձանագրության 62-րդ կետի դրույթները:

IV. Թույլտվության պահանջները եւ ընթացակարգերը

14. Թույլտվության պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը սահմանվում են այն դեպքում, երբ կարգավորման այլ միջոցներ բավարար չեն՝ կարգավորման նպատակներին հասնելու համար:

15. Թույլտվություն տրամադրելու միջոցով իրավասու մարմինը հաստատում է դիմումատուի՝ ծառայությունների առեւտրի, հիմնադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրավունքը:

16. Թույլտվության պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը չպետք է առաջացնեն չարդարացված խոչընդոտներ (սահմանափակումներ) կարգավորման հասցեատերերի համար ծառայությունների առեւտրի, հիմնադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների ժամանակ: Մասնավորապես, չարդարացված խոչընդոտ (սահմանափակում) են համարվում հետեւյալները՝

ա) պահանջներ, որոնցով սահմանվում է կարգավորման հասցեատիրոջ՝ գործունեությունն իրականացնելու իրավունքի կախվածությունն անդամ պետության որոշակի տարածքում նրա գտնվելու վայրից (պետական գրանցման վայրից), հարկային մարմնում հաշվառման վայրից եւ այլն, այդ թվում՝ պահանջներ, որոնցով կարգավորման հասցեատիրոջ գործունեության աշխարհագրական սահմանները սահմանափակվում են որոշակի տարածքներով՝ բացառությամբ անդամ պետության օրենսդրական ակտերով նախատեսված դեպքերի.

բ) պահանջներ, որոնցով կարգավորման հասցեատիրոջն արգելվում է կամ որոնցով նա պարտավորվում է հիմնարկ ունենալ անդամ պետության մեկից ավելի տարածաշրջանում կամ բնակավայրում կամ ներառվել ռեեստրներում կամ գրանցվել մասնագիտական միավորումներում կամ ասոցիացիաներում անդամ պետության մեկից ավելի տարածաշրջանում.

գ) պահանջներ, որոնցով սահմանափակվում է կարգավորման հասցեատիրոջ՝ կոնտրագենտների ընտրությունը.

դ) պահանջներ, որոնցով կարգավորման հասցեատերը պարտավորվում է ներկայացնել լրացուցիչ փաստաթղթեր եւ տեղեկություններ, որոնք ուղղակիորեն նախատեսված չեն Միության իրավունքի մաս կազմող միջազգային պայմանագրերով ու ակտերով եւ այն անդամ պետության օրենսդրությամբ, որի տարածքում իրականացվում է ծառայությունների առևտուրը, հիմնադրումը, գործունեությունը եւ (կամ) գործողությունները.

ե) կարգավորման հասցեատիրոջ անձնակազմին ներկայացվող պահանջներ, որոնք պայմանավորված չեն նրա կողմից իրականացվող գործունեության բնույթով.

զ) պահանջներ, որոնցով կարգավորման հասցեատերը պարտավորվում է ներկայացնել Ինտերնետ ցանցում՝ իրավասու մարմինների կայքերում, տեղադրված փաստաթղթերի ցանկերում չներառված փաստաթղթեր եւ (կամ) ըստ այն ձևերի կազմված փաստաթղթեր, որոնք կարգավորման հասցեատերերի համար մշտական հասանելիության ռեժիմում չեն.

է) պահանջներ, որոնցով թույլատրվում է ոչ հստակություն, ոչ միանշանակություն, տարբեր մեկնաբանություններ.

ը) թույլտվությունների երկու եւ ավելի տեսակներով նախատեսված՝ նույնական թույլտվության պահանջներ.

թ) պահանջներ, որոնց առնչությամբ անդամ պետության օրենսդրության մեջ առկա չէ դրանց կատարման համապատասխան կանոնակարգում.

ժ) պահանջներ, որոնք չեն համապատասխանում կարգավորման նպատակներին եւ ուղղված չեն տրամադրվող ծառայությունների անվտանգության եւ որակի, ինչպես նաեւ իրականացվող գործունեության եւ (կամ) գործողությունների անվտանգության ապահովմանը:

17. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում է այն տեղեկատվության անարգել հասանելիության ապահովման (այդ թվում՝ կայքում տեղադրելու միջոցով) պահանջը, որը, ի թիվս այլոց, իր մեջ ներառում է հետեւյալ տեղեկությունները՝

ա) թույլտվության ընթացակարգերն իրականացնող իրավասու մարմնի մասին (այդ թվում՝ դրա գտնվելու վայրը, կոնտակտային հեռախոսահամարները, էլեկտրոնային փոստի հասցեն, աշխատանքի գրաֆիկը).

բ) թույլտվության պահանջների եւ ընթացակարգերի կատարման կարգի մասին (պահանջվող փաստաթղթերի ցանկը, դիմումների, ձեւաթղթերի ձեւերը, դիմումի ուսումնասիրման ժամկետները եւ այլն).

գ) թույլտվություն ստանալու դիմում ներկայացնելու եղանակների մասին (անձամբ, ներկայացուցչի միջոցով եւ այլն).

դ) թույլտվություն ստանալու դիմում ներկայացնելու ձեւերի մասին (թղթային եւ (կամ) էլեկտրոնային ձեւով).

ե) դիմումի ուսումնասիրման եւ թույլտվության տրամադրման առնչությամբ գանձվող վճարների (գանձումների, տուրքերի) մասին.

զ) թույլտվության տրամադրումը մերժելու հիմքերի մասին.

է) իրավասու մարմինների (դրանց պաշտոնատար անձանց) որոշման, գործողության (անգործության) բողոքարկման կարգի մասին.

ը) տվյալների ռեեստրների եւ բազաների (բանկերի) մասին, որոնք, ի թիվս այլոց, պարունակում են տեղեկատվություն տրված, վերաձեւակերպված, դադարեցված, գրկված (չեղյալ հայտարարված), կասեցված, վերականգնված թույլտվությունների եւ դրանց կրկնօրինակների, ինչպես նաեւ այն թույլտվությունների մասին, որոնց գործողության ժամկետը երկարաձգվել կամ լրացել է:

18. Դիմումի ուսումնասիրման եւ թույլտվության տրամադրման առնչությամբ գանձվող ցանկացած վճարների (գանձումների, տուրքերի) գումարը սահմանվում է անդամ պետությունների օրենսդրությամբ՝ Արձանագրության 64-րդ կետի 4-րդ ենթակետին համապատասխան:

19. Այն դեպքում, երբ թույլտվություն ստանալու համար կարգավորման հասցեատերը պետք է իրավասու մարմին ներկայացնի կարգավորման հասցեատիրոջ, նրա ծառայությունների, հիմնադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների՝ թույլտվության պահանջներին համապատասխանությունը հաստատող փաստաթղթեր, այդ փաստաթղթերի բովանդակությանը եւ ձեւին (ներառյալ դրանց անվանումը) ներկայացվող պահանջները սահմանվում են անդամ պետությունների օրենսդրությամբ:

20. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում է «մեկ պատուհանի» մեխանիզմի միջոցով թույլտվություն ստանալու՝ դիմումատուի հնարավորությունը:

Եթե «մեկ պատուհանի» մեխանիզմի միջոցով թույլտվություն ստանալու համար պահանջվում է դիմումատուի գրանցումը համապատասխան պետական տեղեկատվական համակարգում, ապա այդ գրանցման հնարավորությունն ապահովվում է անխտրականության հիմունքներով:

21. Դիմումատուի՝ թույլտվություն ստանալու նպատակով իրավասու մարմին դիմելու դեպքում չի պահանջվում՝

ա) ներկայացնել փաստաթղթեր, եթե այդ իրավասու մարմնի մոտ առկա են այդ փաստաթղթերը եւ այլ անհրաժեշտ տեղեկատվություն, կամ անդամ պետության նորմատիվ իրավական ակտերին համապատասխան՝ իրավասու մարմինը կարող է դրանք ստանալ այլ իրավասու մարմիններից՝ դիմումատուին թույլտվությունը ժամանակին տրամադրելն ապահովող ժամկետներում.

բ) նոտարական կարգով վավերացնել փաստաթղթերի ներկայացված պատճենները՝ փաստաթղթերի բնօրինակները դիմումատուի կողմից ներկայացվելու պայմանով՝ բացառությամբ որոշակի բնագավառներում իրավահարաբերությունները կարգավորող օրենսդրական ակտերով նախատեսված դեպքերի:

22. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում է դիմումատուներին անհրաժեշտ պայմաններով ապահովելու պահանջը՝ դիմում ներկայացնելու (կցելով անհրաժեշտ փաստաթղթերը) եւ թույլտվություն ստանալու համար, այդ թվում՝

ա) դիմում ներկայացնելու եւ թույլտվություն ստանալու վայրը կազմակերպելն ու համապատասխան թույլտվության ընթացակարգի իրականացման կարգի եւ պայմանների մասին տեղեկատվությունը հասանելի վայրում փակցնելը.

բ) Ինտերնետ ցանցում էլեկտրոնային պորտալների (դրանց առկայության դեպքում), պաշտոնական կայքերի, էլեկտրոնային փոստի, կոնտակտային հեռախոսահամարների եւ այլնի անխափան աշխատանքը.

գ) անհրաժեշտ տեղեկատվության տրամադրում՝ ներառյալ անվճար խորհրդատվություն թույլտվության պահանջների եւ ընթացակարգերի, այդ թվում՝ դիմումին կցվող փաստաթղթերը ներկայացնելու կարգի եւ ձեւի վերաբերյալ.

դ) թույլտվություն տրամադրելու դիմաց գանձվող վճարների (գանձումների, տուրքերի) վճարման համար նախատեսված բանկային վավերապայմանների մասին տեղեկատվությունը Ինտերնետ ցանցում բաց հասանելիությամբ անվճար հիմունքներով տեղադրելը եւ (կամ) այլ եղանակով տրամադրելը.

ե) իրավասու մարմինների (դրանց պաշտոնատար անձանց) որոշումների, գործողությունների (անգործության) բողոքարկման կարգի մասին տեղեկատվություն տրամադրելը.

զ) դիմումատուի հարցմամբ դիմումի ուսումնասիրման ընթացքի մասին իրավասու մարմնի կողմից նրան տեղեկացնելը:

23. Այն դեպքում, երբ բնական ռեսուրսների կամ տեխնիկական հզորության սահմանափակ լինելու հետ կապված՝ գործունեության եւ (կամ) գործողությունների որոշակի տեսակի մասով թույլտվությունների թիվը սահմանափակ է, կիրառվում է դիմումատուների ընտրության մրցութային, աճուրդային կամ այլ ձեւ:

Այդ ընթացակարգը պետք է անցկացվի թափանցիկ ու անկողմնակալ եւ համապատասխանի Արձանագրությանը եւ սույն Կանոններին:

24. Կարգավորման հասցեատիրոջ առնչությամբ իրավասու մարմնի կողմից ընդունված որոշման վերաբերյալ կարգավորման հասցեատերը տեղեկացվում է անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված ժամկետում եւ կարգով՝ Միության մասին պայմանագրի XV բաժնին համապատասխան, ընդ որում՝ թույլտվության (դրա կրկնօրինակի) տրամադրումը մերժելու, թույլտվությունը կասեցնելու, դադարեցնելու, թույլտվությունից զրկելու (չեղյալ հայտարարելու), դրա վերաձեւակերպումը կամ գործողության ժամկետի երկարաձգումը մերժելու դեպքում այդ տեղեկատվությունը պարունակում է իրավասու մարմնի կողմից ընդունված որոշման հիմնավորումը (անդամ պետության օրենսդրության նորմերին եւ (կամ) Միության իրավունքի մաս կազմող միջազգային պայմանագրերի ու ակտերի դրույթներին հղումներով):

Թույլտվության տրամադրումը, վերաձեւակերպումը, ժամկետի երակարաձգումը մերժելու կամ թույլտվությունից զրկելու (չեղյալ հայտարարելու) կամ դրա գործողությունը կասեցնելու մասին որոշման մեջ նույնպես տրվում է դրա բողոքարկման (այդ թվում՝ դատական կարգով) իրավունքի պարզաբանում:

25. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում է իրավասու մարմինների պարտականությունը՝ ստուգել թույլտվություն ստանալու համար դիմումատուի ներկայացրած փաստաթղթերի փաթեթի ամբողջականությունը ամենասեղմ ժամկետներում, բայց ոչ ուշ, քան դիմումատուից այդ փաստաթղթերն ստանալու օրվանից 3 աշխատանքային օր հետո:

Այն դեպքում, երբ անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված փաստաթղթերի փաթեթը դիմումատուի կողմից ամբողջ ծավալով չի ներկայացվել, իրավասու մարմինը սույն կետի առաջին պարբերության մեջ նշված ժամկետից ոչ ուշ դիմումատուին ուղարկում կամ հանձնում է ծանուցում՝ բացակայող փաստաթղթերը դրանում սահմանված ժամկետներում ներկայացնելու անհրաժեշտության մասին:

Դիմումի ուսումնասիրման ժամկետը կասեցվում է նշված ծանուցումն ուղարկելու օրվանից եւ վերսկսվում է անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված փաստաթղթերի ամբողջական փաթեթը դիմումատուի կողմից ներկայացվելու օրը: Ծանուցման մեջ սահմանված ժամկետներում բացակայող փաստաթղթերը չներկայացնելու դեպքում դիմումատուն կարող է մերժում ստանալ դիմումի հետագա ուսումնասիրման հարցում՝ դրա ոչ պատշաճ ձեւակերպման պատճառով: Այն դեպքում, երբ անդամ պետությունների օրենսդրությամբ նախատեսված չէ սույն պարբերությունում նշված կասեցման ընթացակարգը, իրավասու մարմինն իրավունք ունի ընդունելու հիմնավորված որոշում դիմումի ընդունումը մերժելու մասին՝ սույն կետի 1-ին եւ 2-րդ պարբերությունների դրույթների պահպանմամբ:

Նշված դիմումը չի համարվում պատշաճ կերպով ձեւակերպված այնքան ժամանակ, քանի դեռ անդամ պետության օրենսդրության պահանջներին համապատասխան, չեն ստացվել բոլոր փաստաթղթերը եւ (կամ) տեղեկությունները:

Դիմումատուին ցանկացած դեպքում պետք է ընձեռնվի դիմումի մեջ տեխնիկական բնույթի ուղղումներ կատարելու հնարավորություն:

26. Այն դեպքում, երբ իրավասու մարմինը սահմանված ժամկետում դիմումատուին չի տրամադրել թույլտվությունը (դրա կրկնօրինակը) կամ դրա տրամադրման հիմնավորված մերժում չի ներկայացրել, դիմումատուն թույլտվության (դրա կրկնօրինակի) տրամադրման ժամկետը լրանալու օրվանից ձեռք է բերում այն գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրավունք, որոնց իրականացման մասով նա դիմում է ներկայացրել՝ բացառությամբ այն ծառայությունների առանձին տեսակների տրամադրման, այն գործունեության եւ (կամ) գործողությունների առանձին տեսակների իրականացման թույլտվությունների, որոնց ցանկը սահմանված է որոշակի ոլորտներում իրավահարաբերությունները կարգավորող օրենսդրական ակտերով, որոնք ընդունվում են պաշտպանության կամ ազգային անվտանգության ապահովման նպատակով:

Սույն կետի առաջին պարբերության դրույթները տարածվում են նաեւ այն դեպքերի վրա, երբ կարգավորման հասցեատերը պետք է թույլտվության գործողությունը երկարաձգելու դիմում ուղարկի:

Սույն Կանոններն ուժի մեջ մտնելուց հետո երեք տարվա ընթացքում անդամ պետություններն իրականացնում են իրենց նորմատիվ իրավական ակտերում սույն կետի դրույթների իրագործումն ապահովող նորմերի փուլ առ փուլ ներառումը:

27. Թույլտվության տրամադրումը մերժելու, թույլտվությունից զրկելու (չեղյալ հայտարարելու), այն կասեցնելու, գործողության ժամկետը երկարաձգելու հիմքերի սպառիչ ցանկը սահմանվում է որոշակի բնագավառներում իրավահարաբերությունները կարգավորող օրենսդրական ակտերով:

28. Թույլտվությունը գործում է անդամ պետության՝ այդ թույլտվության մեջ նշված ամբողջ տարածքում:

Ծառայությունների այն ոլորտներում (ենթաօլորտներում), որտեղ, Եվրասիական տնտեսական բարձրագույն խորհրդի որոշմանը համապատասխան, գործում է ծառայությունների միասնական շուկա, ծառայությունների տրամադրման թույլտվությունները ճանաչվում են առանց հաստատման եւ գործում են անդամ պետությունների տարածքներում:

29. Գործունեություն իրականացնելու՝ տրվող թույլտվությունը չպետք է ունենա գործողության սահմանափակ ժամկետ՝ բացառությամբ հետեւյալ դեպքերի՝

ա) թույլտվությունների թիվը կամ թույլտվության գործողության ժամկետը սահմանափակ է՝ հասարակական բարոյականության պաշտպանության, հասարակական կարգի, ազգային անվտանգության պահպանման, մարդկանց, կենդանիների ու բույսերի կյանքի կամ առողջության պաշտպանության, շրջակա միջավայրի պահպանման նպատակով, ինչպես նաեւ բնական ռեսուրսների կամ տեխնիկական հզորության սահմանափակ լինելու առնչությամբ.

բ) թույլտվությունը տրվում է՝ առանձնահատուկ (հատուկ) տնտեսական գոտիներում կամ անդամ պետության՝ այդ պետության օրենսդրությամբ սահմանված տարածքում գործունեություն իրականացնելու մասով:

30. Թույլտվության ձեւի եւ (կամ) անվանման, գործունեության, թույլտվության ընթացակարգի տեսակի (ենթատեսակի) անվանման, թույլտվությունը տրամադրած իրավասու մարմնի անվանման փոփոխության դեպքում, առանց թույլտվության պահանջների բովանդակության էական փոփոխության՝ օրենսդրության փոփոխության դեպքում (ինչը չի ազդում կարգավորման նպատակների վրա, այդ թվում՝ չի շոշափում սպառողների, շուկայի բարեխիղճ սուբյեկտների իրավունքներն ու օրինական շահերը, ինչպես նաեւ հասարակական (պետական) շահերը) նախկինում տրված թույլտվությունների (դրանց կրկնօրինակների) եւ փաստաթղթերի գործողությունը պահպանվում է մինչեւ այն ժամկետի լրանալը, որով դրանք տրամադրվել են:

Թույլտվության վերաձեւակերպման համար հիմքերի սպառիչ ցանկը սահմանվում է որոշակի բնագավառներում իրավահարաբերությունները կարգավորող օրենսդրական ակտերով:

31. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում է ծառայությունների տրամադրման, հիմնադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացման թույլտվությունների միասնական ցանկ:

Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ նախատեսվում է նշված ցանկով չնախատեսված թույլտվությունները տրամադրելու եւ պահանջելու արգելքի սահմանում:

V. Ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգեր

32. Կարգավորումը կարող է իրականացվել ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգի միջոցով, որով նախատեսվում է դիմումատուի պարտականությունը՝ ծառայությունների առևտուրը, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացումն սկսելուց առաջ այդ մասին ծանուցել իրավասու մարմնին՝ անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված կարգով:

Ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգի միջոցով դիմումատուն տեղեկացնում է իրավասու մարմնին անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված պահանջներին իր համապատասխանության մասին՝ այն ծառայությունների առևտրի, այն գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացման մասով, որոնց առնչությամբ ներդրվել է ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգը:

33. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում է ծառայությունների, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների այն տեսակների միասնական ցանկը, որոնց առնչությամբ ներդրվել է ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգը:

Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ նախատեսվում է ծառայությունների, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների՝ նշված ցանկով չնախատեսված տեսակների առնչությամբ ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգի կիրառման արգելք:

34. Ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգի միջոցով կարգավորման դեպքում դիմումատուին պետք է տրամադրվի ծառայությունների առեստրի, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրավունք՝ հանձնելու մասին ծանուցմամբ կամ դիմումատուի էլեկտրոնային թվային ստորագրությամբ ստորագրված էլեկտրոնային փաստաթղթի ձևով՝ սուրհանդակի միջոցով, պատվիրված փոստային առաքանիներով համապատասխան ծանուցումը (հայտարարությունը, ծանուցագիրը եւ այլն) իրավասու մարմին ուղարկելու օրվանից կամ իրավասու մարմնում այն ստանալու օրվանից:

35. Իրավասու մարմինը չպետք է կարգավորման հասցեատերերից պահանջի ներկայացնել այն փաստաթղթերը եւ տեղեկությունները, որոնք ուղղակիորեն նախատեսված չեն անդամ պետության՝ ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգի իրականացումը կարգավորող օրենսդրությամբ:

36. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում են ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգի իրականացման կանոնները՝ ներառյալ

ա) ծառայությունների առեստուրը, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացումն սկսելու մասին ծանուցումը (դիմումը, ծանուցագիրը եւ այլն) (այդ թվում՝ էլեկտրոնային ձևով ծանուցումը (դիմումը, ծանուցագիրը եւ այլն)) ուղարկելու կարգը.

բ) ծանուցումների (դիմումների, ծանուցագրերի եւ այլնի) ռեեստրը (այսուհետ՝ ռեեստր) վարելու կարգը, որով նախատեսվում է՝

ծանուցումները (դիմումները, ծանուցագրերը եւ այլն) ստանալու օրը դրանցում պարունակվող տեղեկությունները ռեեստրում ներառելը.

ըստ կարգավորման հասցեատիրոջ դիմումի (իր ծանուցման (դիմումի, ծանուցագրի եւ այլնի) առնչությամբ) կամ կարգավորման հասցեատրոջ կողմից ծառայությունների առեստրով, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացմամբ զբաղվելու արգելքի մասին դատարանի որոշման՝ ծանուցումը (դիմումը, ծանուցագիրը եւ այլն) ռեեստրից հանելը.

իրավասու մարմնի կողմից ռեեստրում պարունակվող ծանուցումների (դիմումների, ծանուցագրերի եւ այլնի) մասին տեղեկատվություն ստանալը՝ առանց կարգավորման հասցեատերերից այդ տեղեկությունների հաստատումը պահանջելու.

ռեեստրում պարունակվող տեղեկությունների բաց լինելը եւ դրանց անարգել հասանելիությունը:

37. Ծառայությունների, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների կոնկրետ տեսակի առնչությամբ թույլտվության ընթացակարգի փոխարեն ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգը ներդնելիս կարգավորման հասցեատերը, որը ծանուցման (հայտարարման) ընթացակարգի ներդրման պահին ուներ ծառայությունների տրամադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացման գործող թույլտվություն, համարվում է այն ծանուցումը (դիմումը, ծանուցագիրը եւ այլն) ուղարկած կարգավորման հասցեատեր, որը իրավասու մարմնի կողմից ավտոմատ կերպով ներառվում է ռեեստրում:

VI. Ֆիզիկական անձի մասնագիտական որակավորմանը ներկայացվող պահանջներ

38. Անդամ պետությունների օրենսդրության մեջ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ ծառայությունների առանձին տեսակների տրամադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացման մասով կարող են սահմանվել մասնագիտական որակավորմանը ներկայացվող հետեւյալ պահանջները՝

համապատասխան կրթության առկայությունը,

մասնագիտական քննություններ հանձնելը (թեստավորում, հարցազրույց եւ այլն),

որոշակի բնագավառում գործնական փորձի առկայությունը,

լեզուների իմացություն,

այլ պահանջներ:

Այդ պահանջները պետք է հիմնավորված լինեն եւ ներկայացվեն միայն այնքանով, որքանով դրանք անհրաժեշտ են՝ հաստատելու համար ֆիզիկական անձի կոմպետենտությունը հայտագրված ծառայությունների տրամադրման, հայտագրված գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացման հարցում:

39. Որպես աշխատանքային կամ քաղաքացիաիրավական պայմանագրի շրջանակներում աշխատանք կատարող (ոչ որպես անհատ ձեռնարկատեր)՝ ֆիզիկական անձի մասնագիտական որակավորմանը ներկայացվող պահանջներ չեն կարող սահմանվել հետեւյալ պահանջները՝

ա) որոշակի տարածքում (որոշակի վայրում) ծառայությունների առետրին, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացմանը մասնակցելը.

բ) որոշակի տարածքի կամ հատուկ սարքավորումների առկայությունը.

գ) ծառայությունների միայն մեկ տեսակի առետրին մասնակցելը, բացառապես միեւնույն գործողությունները (գործառնությունները) իրականացնելը՝ այն դեպքում, երբ ֆիզիկական անձն ընդունակ է ինքնուրույն մատուցել ծառայությունների տարբեր ոլորտներում (ենթաօլորտներում) ընդգրկված մի քանի ծառայություններ (դրանց բաղկացուցիչները) կամ իրականացնել գործունեության տարբեր տեսակներում ընդգրկված մի քանի գործողություններ (գործառնություններ)՝ անհրաժեշտ մասնագիտական որակավորման առկայության դեպքում:

40. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում է, որ ֆիզիկական անձի մասնագիտական որակավորումը հաստատելու համար մասնագիտական քննություն (թեստավորում, հարցազրույց եւ այլն) հանձնելը թույլատրելու մասին որոշումն ընդունվում է անկողմնակալության հիմունքներով ողջամիտ ժամկետում եւ ուղարկվում է դիմումատուին՝ որպես կանոն, ոչ ուշ, քան ֆիզիկական անձի կողմից համապատասխան դիմումը ներկայացնելու օրվանից 1 ամսվա ընթացքում:

Այդ քննությունը (թեստավորումը, հարցազրույցը եւ այլն) հանձնելը պետք է ապահովվի անկողմնակալության հիմունքներով ողջամիտ ժամկետներում՝ որպես կանոն, ոչ ուշ, քան մասնագիտական քննություն (թեստավորում, հարցազրույց եւ այլն) հանձնելը թույլատրելու մասին որոշումը դիմումատուին ուղարկվելու օրվանից 1 ամսվա ընթացքում:

Այն դեպքում, երբ անդամ պետությունների օրենսդրությամբ նախատեսված է մասնագիտական քննությունը (թեստավորումը, հարցազրույցը եւ այլն) վերահանձնելու ժամկետ այն անձանց համար, որոնք չեն անցել այդ քննությունը, կրկնակի վերահանձման հնարավորությունն ապահովվում է ողջամիտ ժամկետում՝ որպես կանոն, ոչ ուշ, քան մասնագիտական քննությունը չանցնելու մասին որոշումն ընդունելու օրվանից 3 ամսվա ընթացքում:

41. Այն դեպքում, երբ ֆիզիկական անձանց մասնագիտական որակավորման հաստատումն անցկացվում է քննական, ատեստավորման եւ (կամ) այլ հանձնաժողովի կողմից, պետք է ապահովվի այդ հանձնաժողովի անդամների անկողմնակալությունը, օբյեկտիվությունը, կոմպետենտությունն ու անկախությունը:

42. Այն դեպքում, երբ անդամ պետությունների օրենսդրությամբ նախատեսված է ֆիզիկական անձի մասնագիտական որակավորման հետագա պարբերական (կանոնավոր) վերահաստատում, ֆիզիկական անձի մասնագիտական որակավորման վերահաստատման մասով ստուգումը պետք է անցկացվի ողջամիտ ժամկետներում, բայց ոչ շուտ, քան մասնագիտական որակավորման վերահաստատման մասով նախորդ ստուգումն անցկացնելու օրվանից 1 տարի անց:

43. Առանց մասնագիտական որակավորմանը ներկայացվող պահանջների էական փոփոխության՝ ֆիզիկական անձի մասնագիտության, մասնագիտացման անվանման փոփոխության դեպքում (ինչը չի ազդում կարգավորման նպատակների վրա, այդ թվում՝ չի շոշափում սպառողների, շուկայի բարեխիղճ սուբյեկտների իրավունքներն ու օրինական շահերը, ինչպես նաև հասարակական (պետական) շահերը) ֆիզիկական անձի մասնագիտական որակավորման կրկնակի հաստատում չի պահանջվում:

44. Ֆիզիկական անձանց՝ հիմնադրման, ծառայությունների առևտրի, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացման թույլտվության կարգավորման նպատակով՝

ա) այն դեպքում, երբ ֆիզիկական անձի մասնագիտական որակավորումը (աշխատանքային փորձը եւ ստաժը, վերապատրաստման, վերաուսուցման դասընթացներ անցնելը եւ այլն) հաստատող փաստաթղթերի ճանաչումն իրականացվում է ճանաչման ընթացակարգերի անցկացմամբ, անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում է այդ ճանաչման կարգը, եթե այլ բան նախատեսված չէ անդամ պետությունների միջազգային պայմանագրերով, Միության շրջանակներում միջազգային պայմանագրերով (կիրառվում է առանց Արձանագրության 27-րդ եւ 29-րդ կետերի դրույթների խախտման)։

բ) առանց ճանաչման ընթացակարգերի անցկացման ճանաչվում են հետևյալ փաստաթղթերը՝

փաստաթղթեր, որոնք հաստատում են ֆիզիկական անձի մասնագիտական որակավորումը (աշխատանքային փորձը եւ ստաժը, վերապատրաստման, վերաուսուցման դասընթացներ անցնելը եւ այլն) ծառայությունների այն ոլորտներում (ենթաօլորտներում), որտեղ գործում է ծառայությունների միասնական շուկան։

այլ անդամ պետությունում տրված՝ կրթության մասին փաստաթղթեր (բացառությամբ «Միության մասին» պայմանագրի 97-րդ հոդվածով նախատեսված դեպքերի):

45. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ ֆիզիկական անձանց նկատմամբ՝ ծառայությունների առանձին տեսակների տրամադրման, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների իրականացման մասով կարող է սահմանվել մասնագիտական պատասխանատվության ապահովագրման պահանջ:

VII. Հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգեր

46. «Միության մասին» պայմանագրով, Միության իրավունքի մաս կազմող այլ միջազգային պայմանագրերով եւ ակտերով ու անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանված՝ կարգավորման նպատակներին հասնելու համար, այդ թվում՝ տրամադրվող ծառայությունների անվտանգությունն ու որակը, գործունեության եւ (կամ) գործողությունների անվտանգությունն ապահովելու համար՝ անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում են հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի իրականացման համար լիազորված իրավասու մարմինները եւ հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի անցկացման կարգը:

47. Հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի միջոցով իրավասու մարմինները ստուգում են կարգավորման հասցեատերերի կողմից կարգավորող պահանջների պահպանումը:

48. Հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի արդյունավետությունն ապահովվում է հետեւյալ եղանակներով՝

ա) ռիսկերի գնահատման (ռիսկերի կառավարման) համակարգի ներդնում եւ ավտոմատացում.

բ) հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի հստակ իրավական կանոնակարգում.

գ) կարգավորման հասցեատերերի իրավունքների երաշխիքների ամրագրում օրենսդրության մեջ:

49. Ռիսկերի գնահատման (ռիսկերի կառավարման) համակարգով նախատեսվում է՝

ա) հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի օբյեկտների, ուղղությունների, ձեւերի, ծավալի (լիարժեքության) եւ անցկացման պարբերականության որոշումը, այդ թվում՝ կարգավորման հասցեատերերի հետեւյալ բնութագրերի հիման վրա՝

գործունեության եւ (կամ) գործողությունների տեսակի եւ (կամ) օբյեկտի վտանգավորության աստիճանը,

նախկինում հայտնաբերված խախտումների թիվը, տեսակները եւ բնույթը,

ապրանքները սպառողների, ծառայությունները ստացողների՝ կոպիտ խախտումների կատարման վերաբերյալ դիմումների (այդ խախտումների փաստերի հաստատմամբ) թիվը.

բ) հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի անցկացման պլանների (գրաֆիկների) կազմումը, համաձայնեցումը, հաստատումը եւ իրագործումը՝ ռիսկի աստիճանի գնահատման (հաշվի առնելով կարգավորման հասցեատերերին ռիսկի խմբերին դասելու սահմանված չափանիշները), կորուստ (վնաս) հասցնելու ռիսկի աստիճանի վերլուծության, պարտադիր պահանջների բնութագրերի վերլուծության եւ դրանց խախտումների հավանականության գնահատման հիման վրա՝ ռիսկի աստիճանին համամասնորեն՝ հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի թիվը հետագայում նվազեցնելու նպատակով.

գ) հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի անցկացման ծավալի (լիարժեքության) եւ հաճախության տարբերակումը՝ կախված կարգավորման հասցեատերերի գործունեության եւ (կամ) գործողությունների տեսակի եւ (կամ) օբյեկտի վտանգավորության աստիճանից եւ նրանց վարքագծի բարեխղճությունից:

50. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում է հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի կանոնակարգումը, այդ թվում ներառելով՝

ա) հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի անցկացման սկզբունքները.

- բ) ռիսկերի գնահատման (ռիսկերի կառավարման) համակարգը.
- գ) հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի կազմակերպման եւ անցկացման պայմաններն ու ընթացակարգերը.
- դ) ռիսկի տարբեր աստիճաններին վերաբերող գործունեության եւ (կամ) գործողությունների տեսակները.
- ե) գործունեության եւ (կամ) գործողությունների որոշակի տեսակի համար ռիսկի աստիճանի գնահատման չափանիշները.
- զ) հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի կազմակերպման եւ անցկացման ժամանակ իրավասու մարմինների (դրանց պաշտոնատար անձանց) գործողությունների (անգործության) բողոքարկման կարգը եւ կարգավորման հասցեատերերին հասցված կորուստի (վնասի) փոխհատուցման կարգը.
- է) հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի անցկացման պարբերականությունը եւ դրանց անցկացման վերջնաժամկետները.
- ը) իրավասու մարմինների կողմից ստուգման ենթակա հարցերի ցանկի օգտագործումը (ստուգման թերթիկներ, ստուգաթերթեր, կարգադրագրեր եւ այլ փաստաթղթեր).
- թ) իրավասու մարմինների պարտադիր հաշվետվողականությունը, այդ թվում՝ ստուգում անցած կարգավորման հասցեատերերի թվի, հայտնաբերված խախտումների, հասցված վնասի (կորուստի) չափի, պատասխանատվության ենթարկված կարգավորման հասցեատերերի, կարգավորման հասցեատերերին պատասխանատվության ենթարկելու մասին անվավեր ճանաչված որոշումների եւ իրավասու մարմինների՝ անօրինական ճանաչված ակտերի թվի մասին:

51. Հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի կազմակերպման եւ անցկացման ժամանակ կարգավորման հասցեատերերի իրավունքների երաշխիքներն ապահովելու նպատակով՝ անդամ պետությունների օրենսդրությամբ նախատեսվում են հետևյալ դրույթները՝

ա) մի քանի իրավասու մարմինների կողմից միեւնույն պարտադիր պահանջների կատարման (պահպանման) մասով հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի՝ կարգավորման միեւնույն հասցեատիրոջ նկատմամբ անցկացման անթույլատրելիությունը.

բ) իրավասու մարմնի կողմից հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի անցկացումը՝ անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան լիազորված մարմնի կողմից հաստատված՝ այդ ընթացակարգերի անցկացումը նշանակելու վերաբերյալ փաստաթղթի հիման վրա.

գ) անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանվող ողջամիտ ժամկետներում պլանային ստուգումների անցկացումը (պլանային ստուգումների անցկացման դեպքում) սկսելու վերաբերյալ ծանուցագիրը (գրավոր կամ այլ ձևով) կարգավորման հասցեատիրոջն ուղարկելը՝ բացառությամբ անդամ պետության հարկային օրենսդրությամբ սահմանված դեպքերի.

դ) անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանվող՝ ստուգումների վերջնաժամկետների պահպանման պարտադիր լինելը.

ե) անդամ պետության օրենսդրությամբ չսահմանված պահանջների եւ ընթացակարգերի կատարումը ստուգելու անթույլատրելիությունը.

զ) իրավասու մարմինների պաշտոնատար անձանց պատասխանատվությունը իրենց պարտականությունները չկատարելու եւ (կամ) ոչ պատշաճ կատարելու եւ կարգավորման հասցեատերերի իրավունքները խախտելու դեպքում :

52. Հսկողական (վերահսկողական) ընթացակարգերի անցկացման արդյունավետությունն ապահովման, այդ թվում՝ անդամ պետությունների միջեւ տեղեկատվության փոխանակման համար իրավասու մարմինները կնքում են համաձայնագրեր, որոնցով նախատեսվում է՝

ա) կարգավորման կոնկրետ հասցեատերերի առնչությամբ՝ անդամ պետությունների իրավասու մարմինների միջև տեղեկատվության օպերատիվ փոխանակման հնարավորությունը.

բ) կարգավորման հասցեատերերի կողմից սպառողների, ծառայություններն ստացողների, բարեխիղճ կարգավորման հասցեատերերի իրավունքների ու օրինական շահերի, ինչպես նաև անդամ պետությունների շահերի խախտումը կանխարգելելու մեխանիզմի ստեղծումը:

VIII. Կարգավորող պահանջների ու ընթացակարգերի կատարելագործումը

53. Անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանվում է կարգավորման հասցեատերերի վրա նորմատիվ իրավական ակտերի փաստացի ներգործության հետեւանքների գնահատում անցկացնելու կարգը:

Այդ գնահատումն իրականացվում է անդամ պետության օրենսդրությանը համապատասխան լիազորված մարմնի կողմից առնվազն 3 տարին 1 անգամ:

54. Կարգավորման հասցեատերերի վրա նորմատիվ իրավական ակտերի փաստացի ներգործության հետեւանքների գնահատումն իրականացվում է կարգավորման հայտագրված նպատակներին հասնելը որոշելու եւ նորմատիվ իրավական ակտն ընդունելու համար, ինչպես նաև անհարկի, անարդյունավետ կարգավորող պահանջների եւ (կամ) ընթացակարգերի հայտնաբերման դեպքում՝ դրանք հետագայում պարզեցնելու եւ (կամ) վերացնելու համար: Անհարկի, անարդյունավետ կարգավորող պահանջներ եւ (կամ) ընթացակարգեր են, այդ թվում՝

ա) ոչ միանշանակ կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը.

բ) անդամ պետության օրենսդրության պահանջներին չհամապատասխանող կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը.

գ) իրավասու մարմինների կողմից փաստացիորեն չկիրառվող ոչ անհրաժեշտ կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը.

դ) կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը, որոնք չեն համապատասխանում անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված՝ որոշակի ճյուղում, բնագավառում կարգավորման նպատակներին, այդ թվում՝ գործունեության իրականացման անվտանգությանը, ինչպես նաեւ տրամադրվող ծառայության անվտանգությանն ու որակին ներկայացվող պահանջներին.

ե) կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը, որոնք կրկնվում են տարբեր իրավասու մարմինների լիազորությունների, մեկ իրավասու մարմնի տարբեր մակարդակների, այլ անձանց եւ կազմակերպությունների շրջանակներում՝ նրանց պատվիրակված լիազորություններն իրականացնելիս.

զ) կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը, որոնք չեն իրագործվում՝ անդամ պետության օրենսդրությամբ նախատեսված կարգավորման համար իրավասու մարմինների կադրային, ժամանակային եւ նյութական ռեսուրսները բավարար չլինելու պատճառով.

է) պահանջներ, որոնք չեն ապահովում անդամ պետության օրենսդրությամբ սահմանված՝ կարգավորման նպատակներին հասնելը, այդ թվում՝ ունեն ֆորմալ բնույթ.

ը) պահանջներ, որոնց առնչությամբ սահմանվել է անհրաժեշտություն, եւ գոյություն ունի գործող կարգավորման հետ համեմատած՝ կարգավորման առավել արդյունավետ տարբերակով փոխարինելու հնարավորություն.

թ) անդամ պետությունների անձանց նկատմամբ կիրառվող ներգործության միջոցներ, որոնք անհամաչափ են իրավախախտման բնույթին, այդ թվում՝ վրա հասած կամ կանխված վնասակար հետեւանքների ծանրությանը, հասցված, կամավոր հատուցված կամ վերացված վնասի չափին կամ այլ հանգամանքների:

55. Կարգավորման հասցեատերերի վրա նորմատիվ իրավական ակտերի փաստացի ներգործության հետեւանքների գնահատման արդյունքներով՝ կախված կարգավորող պահանջների եւ (կամ) ընթացակարգերի արդյունավետությունից՝

անհարկի, անարդյունավետ կարգավորող պահանջները եւ (կամ) ընթացակարգերը ենթակա են վերացման կամ կարգավորման հասցեատիրոջ իրավական կարգավիճակը չվատթարանալու պայմանով՝ մեկ տեսակից (ինքնակարգավորում, լիցենզավորում, ծանուցում, սերտիֆիկացում, ատեստավորում, հավատարմագրում եւ այլն) մյուսին փոփոխման:

56. Կարգավորման հասցեատերերի վրա նորմատիվ իրավական ակտերի փաստացի ներգործության հետեւանքների գնահատում իրականացնելիս անդամ պետությունների օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կիրառվում է կարգավորման ոլորտում լավագույն միջազգային փորձը (այդ թվում՝ միջազգային ստանդարտները), իսկ դրա բացակայության դեպքում՝ անդամ պետությունների՝ կարգավորման առավել առաջադեմ մոդելները:

57. Հանձնաժողովը մշակում է կարգավորման ոլորտում լավագույն միջազգային փորձի (այդ թվում՝ միջազգային ստանդարտների) եւ անդամ պետությունների՝ կարգավորման առավել առաջադեմ մոդելների կիրառման վերաբերյալ առաջարկություններ:

IX. Եզրափակիչ դրույթներ

58. Ծառայությունների որակի ու կարգավորման հասցեատերերի կողմից իրականացվող գործունեության եւ (կամ) գործողությունների անվտանգության բարձրացման նպատակով՝ անդամ պետություններն իրավունք ունեն պատվիրակելու կարգավորման հասցեատերերի կոմպետենտության գնահատման մասով լիազորությունները համապատասխան մասնագիտական միավորումներին, առեւտրաարդյունաբերական պալատներին:

59. Սույն Կանոնների դրույթները Հանձնաժողովի կողմից կիրառվում են «Միության մասին» պայմանագրով, Միության իրավունքի մաս կազմող այլ միջազգային պայմանագրերով եւ ակտերով նախատեսված լիազորությունների շրջանակներում:

ՀԱՎԵԼՎԱԾ

ծառայությունների առևտրի,
հիմնադրման ու գործունեության
կարգավորման կանոնների

ՑԱՆԿ

այն միջազգային կազմակերպությունների միջազգային ստանդարտների,
որոնց անդամակցելը հասանելի է Եվրասիական տնտեսական միության
բոլոր անդամ պետությունների համար

I. Տնտեսական համագործակցության եւ զարգացման կազմակերպություն (ՏՀԶԿ)

1. Կարգավորիչների կառավարում: Կարգավորման քաղաքականության ոլորտում ՏՀԶԿ սկզբունքները, որոնք հիմնված են առաջադեմ փորձի վրա (OECD (2014)):
2. ՏՀԶԿ խորհրդի հանձնարարականները (գործիքները) կարգավորման քաղաքականության եւ պետական կառավարման հարցերի վերաբերյալ (C(2012)37):
3. ՏՀԶԿ ղեկավար սկզբունքները կարգավորման եւ կատարման որակի համար (OECD (2005)):
4. Կարգավորիչ գործիքների կատարելագործումը ներգործության գնահատման միջոցով (SIGMA Paper № 31,2001):

II. Եվրոպական տնտեսական հանձնաժողով (ՄԱԿ–Ի ԵՏՀ)

1. Ռիսկերի կառավարումը նորմատիվ կարգավորման համակարգերում (Նյու Յորք եւ Ժնև, 2014 թվական):

2. Հանձնարարական թիվ 35. «Մեկ պատուհանի» համակարգի իրավական հիմքի մշակումը միջազգային առեստրում (Ժնեւ, 2010 թվականի դեկտեմբեր):

3. Հանձնարարական թիվ 33. Հանձնարարական եւ Ղեկավար սկզբունքներ՝ առեստրային եւ պետական մարմինների միջեւ տեղակատվության փոխանակման արդյունավետությունը բարձրացնելու համար «Մեկ պատուհանի» մեխանիզմի ստեղծման վերաբերյալ (Ժնեւ, 2005 թվականի հուլիս):

4. Հանձնարարական թիվ 26. Փոխանակման վերաբերյալ համաձայնագրերի՝ առեստրային նպատակներով օգտագործումը տվյալների էլեկտրոնային փոխանակման համար (Ժնեւ, 1995 թվականի մարտ):

III. Առեստրի եւ զարգացման հարցերով ՄԱԿ-ի համաժողով (ՄԱԱԶՀ)

1. Կայունության ցուցանիշների վերաբերյալ հաշվետվողականության ոլորտում առաջադեմ փորձի մասով ձեռնարկ ղեկավար մարմինների եւ ֆոնդային բորսաների համար (Նյու Յորք եւ Ժնեւ, 2014 թվական):

2. «Տեխնիկական համագործակցության» հարցերով տեղեկատու (Նյու Յորք եւ Ժնեւ, 2011 թվական):

IV. Առեստրի համաշխարհային կազմակերպություն (ԱՀԿ)

1. Ծառայությունների մասով տեխնիկական ստանդարտներ: Ներքին կարգավորման հարցերով աշխատանքային խմբի քարտուղարության նշումները (S/WPDR/W/49, 2012):

2. Մասնագիտական ծառայությունների հարցերով աշխատանքային խմբի աշխատանքային փաստաթղթերը՝ հաշվետվություններ, գրություններ:

3. Ներքին կարգավորման հարցերով աշխատանքային խմբի աշխատանքային փաստաթղթերը՝ հաշվետվություններ, գրություններ:

V. Համաշխարհային փոստային միություն (ՀՓՄ)

Համաշխարհային փոստային միության կանոնադրությունը (Վիեննա, 1964 թվական):

VI. Էլեկտրակապի միջազգային միություն (ԷՄՄ)

1. Էլեկտրակապի միջազգային միության կանոնադրությունը (ժնեւ, 1992 թվականի դեկտեմբերի 22)
2. Ազգային մակարդակում սպեկտրի օգտագործումը կառավարելու համար կանոնակարգային կառուցվածքի մասով ձեռնարկ (ԷՄՄ-R SM.2093-2 (06/2015)):

VII. Համաշխարհային զբոսաշրջային կազմակերպություն (ՀԶԿ)

1. Զբոսաշրջության էթիկայի գլոբալ օրենսգիրք (Սանտյագո, 1999 թվականի հոկտեմբերի 1):
2. Զբոսաշրջության հարցերով միջխորհրդարանական համաժողովի՝ 1989 թվականի Հաագայի հռչակագիր (Հաագա, 1989 թվականի ապրիլի 10-14):
3. Զբոսաշրջության խարտիա եւ Զբոսաշրջիկի օրենսգիրք, որոնք հավանություն են ստացել Համաշխարհային զբոսաշրջության կազմակերպության գլխավոր վեհաժողովի VI նստաշրջանի թիվ 1 բանաձեւով (Սոֆիա, 1985 թվականի սեպտեմբերի 22):

VIII. Ստանդարտացման միջազգային կազմակերպություն (ՄՄԿ) եւ

Միջազգային էլեկտրատեխնիկական հանձնաժողով (ՄԷՀ)

Ստանդարտացում եւ հարակից գործունեության տեսակներ: Ընդհանուր բառարան (ISO/IEC GUIDE 2:2004(E/F/R)):